

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu**

Poznań, dnia 9 czerwca 2010 r.

LPO-4101-08-01/2010
P/10/071

Pan **prof. dr hab. Władysław Balicki**
JM Rektor
Wyższej Szkoły Bankowej
w Poznaniu

Na podstawie art. 2 ust. 3 *ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli* (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.), Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu przeprowadziła w Wyższej Szkole Bankowej w Poznaniu (dalej: *Uczelnia*) kontrolę wykorzystania środków publicznych. Jej wyniki przedstawiono w protokole podpisanym w dniu 25 maja 2010 r. Na podstawie art. 60 *ustawy o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli przekazuje JM Rektorowi niniejsze **wystąpienie pokontrolne**.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wykorzystanie środków publicznych przez Wyższą Szkołę Bankową w Poznaniu w latach 2008-2010 (I kwartał), mimo stwierdzonych nieprawidłowości.

1. *Uczelnia*, zgodnie z przepisami art. 103 ust. 1 i 2 *ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym* (Dz. U. Nr 164 poz. 1365, ze zm.), zwanej dalej „*ustawą*”, utworzyła fundusz pomocy materialnej dla studentów, którego przychody stanowiły dotacje otrzymane z budżetu państwa na zadania związane z bezzwrotną pomocą materialną dla studentów w zakresie określonym w art. 173 ust. 1 *ustawy*. Wysokość otrzymanych przez *Uczelnię* dotacji, w latach 2008 – 2010 (do 31 marca), wyniosła 11.590,3 tys. zł. Otrzymane z budżetu państwa dotacje były gromadzone na wyodrębnionym rachunku bankowym i w całości zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem, czyli na wypłaty stypendiów i zapomóg.

Fundusz pomocy materialnej dla studentów, w części nieprzekraczającej w danym roku budżetowym 0,2% dotacji, zgodnie z art. 103 ust. 6 *ustawy*, został przeznaczony na pokrywanie kosztów wykonania zadań związanych z przyznawaniem i wypłacaniem stypendiów i zapomóg, ponoszonych przez *Uczelnię*.

2. Zgodnie z wymogami zawartymi w art. 186 ust. 1 *ustawy*, regulamin ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów, obowiązujący w roku akademickim 2009/2010, ustalony został w porozumieniu z uczelnianym organem samorządu studenckiego. Regulamin ten szczegółowo określa kryteria i tryb udzielania studentom pomocy materialnej oraz sposób udokumentowania sytuacji materialnej studentów wnioskujących o taką pomoc. Regulamin ten zawiera wzór wniosku w przedmiotowej sprawie.

Zastrzeżenia NIK dotyczą trybu, w jakim wprowadzony został wcześniejszy regulamin ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów, obowiązujący w roku akademickim 2008/2009. Brak jest dowodów, potwierdzających ustalenie tego regulaminu w porozumieniu z samorządem studentów. Ponadto regulamin ten nie określał szczegółowo kryteriów, w tym progów dochodów, od których uzależniono wysokość świadczeń przyznawanych z funduszu pomocy materialnej, a także nie określał wzoru wniosku o stypendium socjalne. Stanowiło to naruszenie art. 186 ust. 1 *ustawy*.

Świadczenia z funduszu pomocy materialnej, zgodnie z art. 175 *ustawy*, przyznawane były na wnioski studentów (wyjątek - stypendia za wyniki w nauce) przez wydziałowe komisje stypendialne albo odwoławcze komisje stypendialne. Komisjom tym, na wniosek właściwego organu samorządu studenckiego, kierownicy podstawowych jednostek organizacyjnych lub rektor przekazali uprawnienia do przyznawania świadczeń z funduszu pomocy materialnej bądź rozpatrywania odwołań.

Zgodnie z art. 177 ust. 1 i 3 *ustawy* komisje stypendialne i odwoławcze komisje stypendialne powołali odpowiednio kierownicy podstawowych jednostek organizacyjnych lub rektor, spośród pracowników uczelni i studentów delegowanych przez właściwy organ samorządu studenckiego. Studenci stanowili większość składu tych komisji.

NIK wskazuje jednocześnie, że zapis § 44 pkt 3 statutu *Uczelni* według, którego tylko rektor *Uczelni* może powoływać komisję stypendialną i odwoławczą komisję stypendialną, jest niezgodny z art. 177 ust. 1 *ustawy*.

3. Rektor *Uczelni*, stosownie do dyspozycji art. 179 ust. 1 i 2 oraz art. 184 ust. 6 *ustawy*, w porozumieniu z uczelnianym organem samorządu studenckiego, ustalił wysokość dochodu na osobę w rodzinie studenta uprawniającą do ubiegania się o stypendium socjalne, stypendium na wyżywienie i stypendium mieszkaniowe, a także łączną miesięczną wysokość stypendiów, o których mowa w art. 173 ust. 1 pkt 1, 3, 6 i 7 *ustawy*.

Zgodnie z art. 174 ust. 2 i 4 *ustawy*, rektor *Uczelni* dokonywał podziału dotacji przeznaczonej na zadania związane z bezzwrotną pomocą materialną dla studentów. Podziału dotacji dokonywano w uzgodnieniu z samorządem studentów, a wysokość dotacji przeznaczonej na stypendia socjalne, na wyżywienie, mieszkaniowe i zapomogi nie była niższa niż środki przeznaczone na stypendia za wyniki w nauce lub sporcie.

4. Wyniki badania 175 spraw zakończonych decyzjami o przyznaniu pomocy materialnej wskazują na to, że świadczenia były przyznawane przez komisje stypendialne z uwzględnieniem zapisów zawartych w szczegółowym regulaminie ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów. Wnioski, na podstawie których przyznawano pomoc materialną dla studentów, były kompletne.

Wydane przez komisje stypendialne decyzje o przyznaniu stypendiów spełniały wymagania określone w art. 176 ust. 2 i art. 177 ust. 4 *ustawy*; zawierały podpis przewodniczącego komisji albo działającego z jego upoważnienia wiceprzewodniczącego. W decyzjach zamieszczano pouczenia o prawie złożenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, w terminie czternastu dni od jej otrzymania. Zgodnie z art. 184 ust. 2 *ustawy* stypendia, o których mowa w art. 173 ust. 1 pkt 1-3, 6 i 7, przyznawane były na semestr akademicki.

5. *Uczelnia* nie przestrzegała terminów wypłacania świadczeń stypendialnych przyznanych studentom. Świadczenia z funduszu pomocy materialnej za marzec, kwiecień i maj, październik, listopad 2008 r. oraz marzec i kwiecień 2009 r. w łącznej kwocie 2.099.620 zł (1.260.797,50 zł w 2008 r. i 838.822,50 zł w 2009 r.) wypłacono po terminie wynikającym z postanowień regulaminu przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów. Opóźnienia wynosiły od czterech dni do trzech miesięcy i wynikały m. in. z przyjętego trybu składania i rozpatrywania wniosków o przyznanie stypendium.

NIK zwraca uwagę na sprzeczność postanowień § 9 ust. 3 i 4 przedmiotowego regulaminu, co nie pozwala realizować dyspozycji art. 184 ust. 3 *ustawy*.

6. W sposób nieprawidłowy zostały sporządzone *informacje na temat pomocy materialnej dla studentów i doktorantów w uczelni niepublicznej* (za lata 2008 i 2009). W informacjach tych, które przekazano ministerstwu nauki i szkolnictwa wyższego (w dniu 17 grudnia 2008 r. i 22 grudnia 2009 r.), podano, że środki funduszu pomocy materialnej – według przewidywanego wykorzystania do końca 2008 r. i 2009 r. – wyniosą odpowiednio 5.021,5 tys. zł i 5.043,0 tys. zł, natomiast niewykorzystane środki 51,3 tys. zł i 39,3 tys. zł. Z ewidencji księ-

gowej *Uczelni* wynikało natomiast, że ze środków funduszu pomocy materialnej wypłacono: 4.654,1 tys. zł w 2008 r. i 5.113,5 tys. zł w 2009 r. Stan niewykorzystanych środków funduszu pomocy materialnej wynosił odpowiednio 674,4 tys. zł. oraz 600,7 tys. zł. Zgodnie z wytycznymi ministerstwa nauki i szkolnictwa wyższego dotyczącymi zasad sporządzania wymienionej informacji, w przewidywanym wykorzystaniu środków do dnia 31 grudnia danego roku „*należy uwzględnić również kwoty, które do dnia 19 grudnia br nie zostały jeszcze wypłacone z funduszu, ale zgodnie z decyzjami podjętymi w uczelni będą wypłacone do końca roku*”.

7. NIK zwraca uwagę na niezgodne z kosztorysem wydatkowanie środków dotacji, w kwocie 60.000 zł, na projekt badawczy p. n. „*Analiza skali oraz uwarunkowań zjawiska wczesnej internacjonalizacji w Polsce*”, przyznanych *Uczelni* decyzją ministra nauki i szkolnictwa wyższego z dnia 21 lipca 2008 r. Według wymienionej decyzji oraz umowy z dnia 6 października 2008 r. na realizację projektu badawczego własnego, *Uczelnia* zobowiązała się wykonać projekt według kosztorysu zawartego w załączniku 2 do umowy (§ 2 pkt. 2). Na realizację wymienionego projektu *Uczelnia* poniosła dotychczas (do 31 marca 2010 r.) wydatki w kwocie 11.343,22 zł, mimo że zgodnie z kosztorysem, do dnia 31 grudnia 2009 r., koszty zrealizowanych w tym okresie zadań, powinny wynieść 50.700 zł. Małe zaawansowanie finansowe realizacji projektu w stosunku do terminu jego zakończenia (5 października 2010 r.) wynikało z przesunięcia terminu wykonania niektórych zadań projektu.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1) podjęcie działań w celu zapewnienia terminowej wypłaty stypendiów przyznawanych z funduszu pomocy materialnej,
- 2) dokonanie zmian postanowień § 9 ust. 3 i 4 regulaminu przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej studentom w celu usunięcia wewnętrznej sprzeczności i umożliwienia realizacji dyspozycji art. 184 ust. 3 *ustawy*,
- 3) sporządzanie corocznej informacji dotyczącej pomocy materialnej dla studentów i doktorantów zgodnie z zasadami określonymi przez ministerstwo nauki i szkolnictwa wyższego,
- 4) podjęcie działań zmierzających do skorygowania zapisu w statucie *Uczelni* dotyczącego powoływania komisji stypendialnych, niezgodnego z *ustawą*.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu, na podstawie art. 62 ust. 1 *ustawy o NIK*, oczekuje przedstawienia przez Pana Rektora – w terminie 14 dni od daty otrzymania

niniejszego wystąpienia pokontrolnego – informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków lub o działaniach podjętych w celu ich realizacji albo o przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 *ustawy o NIK*, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Rektorowi prawo zgłoszenia na piśmie dyrektorowi delegatury NIK w Poznaniu umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu. W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 *ustawy o NIK*, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.